

РОЗДІЛ 4

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

УДК 332.146.2

Пугачова Н. М.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

У статті проаналізовано сучасний стан інноваційної та інвестиційної сфери Одеської області. Виявлено основні проблеми та запропоновано шляхи формування сучасної політики державного управління інвестиційно-інноваційною сферою на регіональному рівні.

Ключові слова: інвестиції, інновації, регіональний розвиток, інноваційно-інвестиційна політика, інвестиційна привабливість, інноваційна активність.

Актуальність теми. Активізація інвестиційно-інноваційної діяльності на всіх рівнях економіки в сучасних умовах є вирішальною ланкою всієї економічної політики держави, оскільки лише на її основі можна реально подолати наслідки світової фінансово-економічної кризи та здійснити структурну перебудову національного господарства.

Проте для української економіки в цілому та її регіонів, зокрема, характерні слабка інноваційна активність підприємств та загальне скорочення інвестицій в основний капітал. Усі ці фактори зумовлюють зниження випуску високотехнологічної продукції. У зв'язку з цим можна говорити про період депресивної стабілізації в регіональній інвестиційно-інноваційній сфері.

Для забезпечення економічного зростання в Україні та для виходу на якісно новий рівень розвитку необхідно сформувати ефективну систему взаємовідносин між наукою і промисловістю, державою і регіонами. Інновації та їх комерціалізація є основою розвитку галузей, сфер, регіонів і держави. Вони визначають найважливіші напрями наукової діяльності шляхом постійного врахування ринкових змін попиту і пропозиції в межах країни та регіонів. Економічне зростання регіонів як передумова процвітання України потребує вибору державою інноваційної моделі економічного розвитку, основи якої повинні бути закладені вже під час розробки стратегії розвитку регіонів.

Недооцінювання регіонального фактору є однією з найбільших помилок, яка впливає на позитивну динаміку розвитку держави загалом і на погіршення соціально-економічного становища населення, зокрема.

Аналіз останніх досліджень та публікацій з теми. Необхідність формування чіткої інноваційної та інвестиційної державної політики підкреслюють як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. Зокрема, питання формування та реалізації даного виду політики, а також проблема взаємообумовленості інвестиційної та інноваційної діяльності української економіки досліджуються в роботах Ю. Бажала, В. М. Гейця, М. Данька, М. П. Денисенка, Л. А. Жаліла, Б. Кваснюка, А. К. Кінаха, М. І. Крупки, В. Мартиненка, А. С. Музиченка, Б. Санго, О. Ф. Уткіна, В. Федоренко, Л. І. Федулової та ін. Формуванню інвестиційно-інноваційної стратегії приділено багато уваги такими науковцями, як Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук, Н. І. Чухрай. У роботах названих

авторів відображені різні аспекти інноваційно-інвестиційної політики держави пов'язані із стимулюванням інноваційної активності та ефективною мобілізацією внутрішніх і зовнішніх джерел інвестиційних ресурсів. Однак, у них описуються лише окремі засоби впливу законодавчих та виконавчих органів влади на інноваційно-інвестиційну діяльність, що не дає змоги прослідкувати регіональну спрямованість державного управління у цій сфері і зумовлює потребу в проведенні подальших досліджень.

Так, проблемам стратегічного планування й управління розвитком інновацій, фінансово-кредитного забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності присвячено багато уваги. Значна увага приділяється проблемам управління інноваційно-інвестиційними процесами на рівні економіки країни. Але на сучасному етапі розвитку економіки України виникає необхідність постійного вдосконалення стратегічних напрямків розвитку інноваційно-інвестиційного сектору економіки на регіональному та міжрегіональному рівнях. Світовий досвід нагромадив значну кількість методів та прийомів інноваційно-інвестиційного аналізу, але їх застосування у вітчизняних умовах є проблемним, оскільки вони потребують подальшого вдосконалення і пристосування до умов трансформаційної економіки.

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження інвестиційної та інноваційної сфер Одеської області як показника процесу формування інвестиційно-інноваційної політики на регіональному рівні, а також визначення основних напрямів її подальшого формування.

Результати досліджень. Інвестиційно-інноваційна політика – це діяльність держави, спрямована на створення сприятливих нормативно-правових та економічних умов для інвестицій взагалі та інвестицій в інновації, зокрема, стимулювання процесу формування інвестиційних умов для інноваційного розвитку, а також формування ринку інвестицій та інновацій. Інноваційно-інвестиційна політика держави повинна бути спрямована на забезпечення зростання обсягів капіталовкладень у сферу впровадження інноваційних технологій. Держава, використовуючи певні механізми, має забезпечити умови для формування та стимулювання розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності насамперед через створення позитивного інвестиційного клімату внаслідок поліпшення загального міжнародного іміджу країни.

Інноваційно-інвестиційна політика регіонального розвитку передбачає визначення державних і регіональних пріоритетів, а також організаційну і структурну переорієнтацію системи наукових досліджень і проектно-конструкторських розробок, створення нових вітчизняних структур науково-технічного змісту, їх регіональних ланок [1].

Інноваційно-інвестиційна діяльність повинна бути спрямована на розв'язання таких задач:

- забезпечення економічного і соціального розвитку регіонів з урахуванням раціонального використання їх потенціалу, відтворення місцевих ресурсів і охорони навколишнього середовища;

- комплексне вирішення міжгалузевих науково-технічних і організаційно-управлінських проблем, обумовлених необхідністю подолання кризи, економічного поживлення, розвитку на користь регіону і країни в цілому;

- підвищення технологічного й інформаційного рівня всіх сфер господарської діяльності для досягнення конкурентоспроможності продукції і послуг підприємницьких структур регіону;

- реалізація стратегії розвитку регіонів, сприяння формуванню високоефективної структури їх економіки.

На регіональному рівні найважливіше значення для побудови механізму активізації інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств має розвиток регіональних ринків відповідних ресурсів. Для забезпечення пріоритетності вказаного напрямку розвитку економіки у регіоні необхідним є:

- досягнення якісно нового рівня відтворювання інноваційно-інвестиційних ресурсів;

- розвиток регіональної інноваційно-інвестиційної інфраструктури [2].

Основними факторами активізації зазначеного розвитку виступають фінансово-промислові групи, фінансово-кредитні інститути та інші учасники зовнішньоекономічної діяльності з урахуванням інноваційно-інвестиційного напрямку діяльності. Об'єднує усі вказані фактори інноваційна та інвестиційна інфраструктура регіону, яка створюється за активної участі державного і регіонального управління.

Інвестиційно-інноваційний потенціал регіону визначається максимальною спроможністю суб'єктів ринку та складових фінансової інфраструктури генерувати інвестиційні ресурси та трансформувати їх в інноваційні продукти і проце-

си, ефективно використовуючи характерні регіональні особливості і забезпечуючи стаке економічне зростання та реалізацію соціально-економічних програм регіону.

Інвестиційно-інноваційний потенціал держави визначається як сукупність потенціалів регіонів, посилена ефектом синергії та організаційним механізмом цілеспрямованої державної політики на сталий економічний розвиток та зміцнення міжнародного становища держави. Тому інвестиційно-інноваційний потенціал регіону виступає важливою складовою на державному рівні. У зв'язку з цим важливим є дослідження інноваційно-інвестиційної сфери Одеської області [3]. Для цього необхідно дослідити інноваційну активність та інвестиційне становище регіону.

В таблиці 1 представлені статистичні дані, що характеризують інноваційну активність підприємств Одеської області.

Одним із найважливіших показників інноваційної активності є питома вага підприємств, що займаються інноваційною діяльністю. Він дозволяє охарактеризувати ситуацію загалом, стан економіки в цілому, прослідкувати темпи технологічного переоснащення окремих підприємств.

Як видно з таблиці, питома вага підприємств, що займалися інноваціями в Одеській області з 2005 р. по 2012 р. зросла в 1,7 рази: з 12,9% до 22,3%. В Україні аналогічні показники зросли з 11,9% до 17,4%. Проте вже в 2013 р. спостерігається негативна тенденція до зниження даного показника як в Одеській області (до 17,6%), так і по Україні (до 16,8%). Середнє значення показника для Одеської області за 2005–2013 рр. становить 15,6%, для України – 14,1%. Ці дані свідчать про те, що інноваційна активність підприємств Одеської області вища за середню по країні.

Для порівняння зазначимо, що на сьогодні в країнах Європейського Союзу (ЄС) питома вага підприємств, що займаються інноваційною діяльністю становить близько 53%. Найбільша кількість інноваційних підприємств серед країн ЄС знаходиться у Німеччині (79,3%), найменша – в Болгарії (27,1%) [1].

Іншим важливим показником, що характеризує інноваційну активність, є загальна сума витрат на інновації, яка на протязі 2005–2013 рр. була нестабільною: різке зростання у 5,7 раз в 2007 р., спад з 2008 р., який спостерігався до 2010 р., не-

Таблиця 1

Інноваційна активність промислових підприємств Одеської області [4]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Питома вага підприємств, що займалися інноваціями, %	12,9	14,6	11,4	11,4	14,2	15,7	20,6	22,3	17,6
Загальна сума витрат, тис. грн	110684,1	128993,8	741152,6	272492,8	189708,3	157013,2	172502,5	1497384,8	91028,7
Питома вага промислових підприємств, що впроваджували інновації, %	8,4	12,4	10,9	9,8	10,0	12,9	12,8	14,0	11,3
Впроваджено нових технологічних процесів, процесів	40	30	51	33	26	37	31	35	24
у т.ч. маловідходні, ресурсозберігаючі	20	24	21	17	15	27	22	28	20
Освоєно інноваційні види продукції, найменувань	214	300	30	50	46	72	82	108	87
з них нові види техніки	17	12	14	13	7	4	12	8	9
Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	14,9	15,4	13,3	1,3	0,5	0,8	2,2	3,6	3,6

значне збільшення в 2011 р., знову стрімке зростання у 8,7 разів в 2012 р. та зниження на 93,9% у 2013 р. Це найнижче значення показника за весь розглянутий період. Так, загальний обсяг інноваційних витрат у промисловості Одеського регіону в 2012 р. склав 91028,7 тис. грн., з яких:

– на дослідження та розробки: 4358,0 тис. грн або 4,8%

– на придбання інших зовнішніх знань: 22,9 тис. грн або 0,03%

– на придбання машин та обладнання, пов'язані з впровадженням програмного забезпечення: 85481,6 тис. грн або 93,9%

– інші витрати: 1166,2 тис. грн або 1,3%.

Динаміка впровадження інновацій на промислових підприємствах Одеської області має нестійкий характер. Аналіз питомої ваги промислових підприємств, що впроваджували інновації свідчить, що за 2005–2013 рр. найбільш позитивними були 2006 р. та 2009–2012 рр. В 2013 р. даний показник зменшився на 2,7%.

Протягом періоду, що аналізується, частка маловідходних, ресурсозберігаючих і безвідходних технологічних процесів у впровадженні нових технологічних процесів перевищувала частку нових видів техніки у впровадженні інноваційних видів продукції. Обсяг впровадження інноваційних видів продукції на промислових підприємствах Одеської області значно перевищував обсяг впровадження нових технологічних процесів. У 2006 р. дане перевищення досягло 10 разів.

Динаміка частки реалізованої інноваційної продукції свідчить про стрімке зменшення з 2007 р., причому в 2008 р. ця частка впала в 10 разів і до 2013 р. не відновила значень 2005–2006 рр. Це можна пояснити зниженням споживчого попиту на продукцію промислового призначення як у період фінансово-економічної кризи, так і в посткризовий період. Крім цього, серед причин такої негативної тенденції може бути неефективність впроваджених інновацій.

Зазначимо, що з 2011 р. питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової

починає збільшуватись, хоча й незначними темпами. Це відбувається попри погіршення інших показників інноваційної активності. Така ситуація свідчить, що споживачі знов починають цінувати інноваційну продукцію і віддавати їй перевагу.

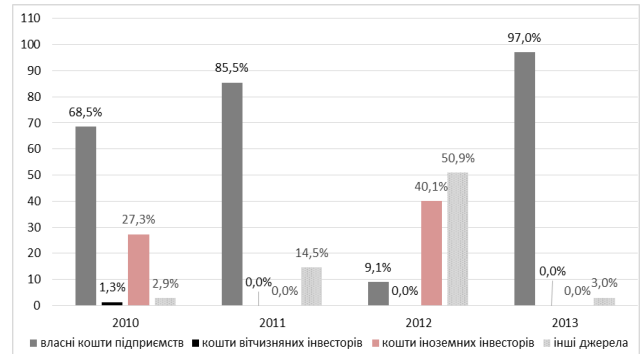

Рис. 1. Джерела фінансування інноваційної діяльності в Одеській області за 2010–2013 рр.

Джерело: складено автором на основі даних Головного управління статистики в Одеській області

На рис. 1 розглядаються джерела фінансування інноваційної діяльності в Одеській області за 2010–2013 рр. З представлених даних видно різного роду зміни джерел фінансування інноваційної діяльності, проте без аналізу їх структури про кількість змін говорити не можна.

Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності Одеського регіону на протязі багатьох років є власні кошти підприємств, виняток становив 2012 р., коли спостерігались значні зміни в структурі фінансування інноваційної діяльності. Домінування власних джерел у структурі витрат на здійснення інноваційної діяльності обумовлює їх нестійку динаміку, оскільки обсяг фінансування залежить від прибутку та рентабельності діяльності підприємства.

В 2012 р. структура джерел фінансування інноваційної діяльності сильно відрізняється від ін-

Таблиця 2

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування (тис. грн.) [4]

	2011 р.		2012 р.		2013 р.		січень-вересень 2014 р.	
	тис. грн	у% до загального обсягу	тис. грн	у% до загального обсягу	тис. грн	у% до загального обсягу	тис. грн	у% до загального обсягу
Усього	9347303	100,0	14631168	100,0	11872178	100,0	5107434	100,0
За рахунок								
коштів державного бюджету	645723	6,9	240223	1,6	131661	1,1	26345	0,5
коштів місцевих бюджетів	627021	6,7	426819	2,9	372615	3,1	95013	1,9
власних коштів підприємств та організація	4950338	53,0	5622530	38,4	5243808	44,2	3048250	59,7
кредитів банків та інших позик	1439671	15,4	6022847	41,2	4310895	36,3	886477	17,4
коштів іноземних інвесторів	41981	0,5	71045	0,5	200918	1,7	21582	0,4
коштів населення на будівництво власних квартир	275999	2,9	114815	0,8	110724	0,9	120449	2,4
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	904269	9,7	1341175	9,2	914252	7,7	777684	15,2
інших джерел фінансування	462301	4,9	791714	5,4	587305	5,0	131634	2,5

ших років. На перше місце виходять інші джерела фінансування, їх питома вага складає 50,9%, на другому місці – кошти іноземних інвесторів (40,1%), власні кошти підприємств складають лише 9,1%.

З 2011 р. в структурі джерел фінансування інноваційної діяльності відсутні кошти вітчизняних інвесторів, у тому числі – державні кошти, тоді як у провідних країнах світу бюджетні кошти є основним джерелом фінансування інноваційної діяльності, і вони лімітуються у законодавчому порядку. Наприклад, Конституцією Японії встановлено, що бюджетні кошти, які виділяються на розвиток фундаментальних досліджень, повинні становити не менше 3% ВВП. Середнє значення витрат із бюджету на інновації у провідних державах складає 2,37% від обсягу ВВП країни.

Для дослідження інвестиційного клімату, що склався в Одеській області звернемось до таблиці 2, в якій представлена інформація про капітальні інвестиції.

Важливу роль у забезпеченні стабільного розвитку економіки держави відіграє позитивна динаміка капітальних інвестицій, які є витратами на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів. Інвестиції мають велике значення не тільки для майбутнього стану підприємства, й для економіки області в цілому. Від них залежить собівартість, асортимент, якість, новизна і конкурентоспроможність продукції.

Аналіз таблиці свідчить, що капітальні інвестиції в 2012 р. збільшились, в 2013 р. – зменшились в порівнянні з попереднім періодом. У 2013 р. Одеська область за обсягами капітальних інвестицій, посіла 7 місце серед регіонів України. Частка регіону у загальному обсязі залучених інвестицій складає 4,2%.

Крім цього, за 2011–2013 рр. відбулись зміни в структурі джерел фінансування капітальних інвестицій, а саме:

- зменшилась частка власних коштів підприємств та організацій (з 53,0% до 36, %);
- зменшилась частка коштів населення на будівництво власних квартир (з 2,9% до 0,9%);
- зменшилась питома вага коштів населення на індивідуальне житлове будівництво (з 9,7% до 7,7%);
- скоротилася частка коштів державного бюджету (з 3,1% до 1,0%) та коштів місцевих бюджетів (з 6,9% до 1,1%);
- збільшилась частка коштів іноземних інвесторів (з 0,5% до 1,7%);
- питома вага кредитів банків та інших позик в усій сукупності капітальних інвестицій в 2012 р. зменшилась (з 53,0% до 38,4%), а в 2013 р. – збільшилась (до 44,2%).

Зменшення фінансування капітальних вкладень з боку держави спричинило скорочення інтенсивного відновлення основних фондів на підприємствах різних галузей господарства. Основними джерелами фінансового забезпечення капітальних вкладень зараз є власні кошти підприємств та організацій, а також кредити банків та інші позики. Зауважимо, що кредити банків в структурі джерел фінансування капітальних інвестицій вийшли на передній план лише в 2012 р. Це можна пояснити тим, що внутрішні накопичення переважною більшістю діючих підприємств різних форм власності мізерні й продовжують з року в рік зменшуватися. Тому обсяги фінансування оновлення та відтворення основних фондів на вітчизняних підприємствах скоротилися відповідно до скорочення обсягів ви-

робництва та сукупного прибутку. Крім цього, неурегульована податкова політика не стимулює використання прибутку на цілі інвестування.

Якщо розглянути джерела фінансування капітальних інвестицій за січень–вересень 2014 р., то можна побачити, що частка власних коштів підприємств залишається великою, проте зменшується частка кредитів банків та збільшують кошти населення на індивідуальне житлове будівництво.

Важливу роль в інвестиційній діяльності області відіграють і прямі іноземні інвестиції. Для їх аналізу звернемось до рис. 2, який дає уявлення про динаміку обсягів прямих іноземних інвестицій Одеського регіону з 1.01.2011 по 1.01.2014 рр.

Розглядаючи прямі інвестиції в Одеську область з 2010–2013 рр. можемо зазначити, що вони поступово зростають. Абсолютний приріст прямих інвестицій в Одеську область за 2010–2013 рр. становить 563,0 млн.дол. США. Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерний капітал), вкладених в економіку області з початку інвестування становив 1670,7 млн.дол., що на 2,6% більше обсягів інвестицій на початок 2013 р., а в розрахунку на одну особу населення – 700,6 дол.

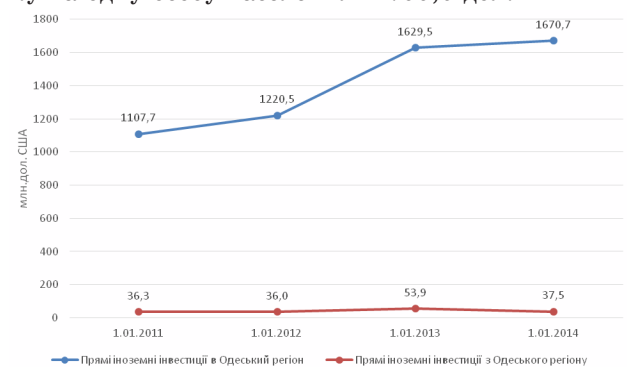

Рис. 2. Динаміка прямих інвестицій Одеського регіону з 01.01.2011 по 01.01.2014 рр. [4]

На підприємствах промисловості зосереджено 39,0% загального обсягу прямих інвестицій в область, на підприємствах транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 24,5%. В організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном прямі інвестиції становлять 9,8%, у фінансову та страхову діяльність акумульовано 10,7%, на будівельних підприємствах – 4,5%, в оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів залучено 3,8% загального обсягу прямих іноземних інвестицій.

Аналізуючи прямі інвестиції з Одеської області зазначимо, що вони значно менші порівняно з іноземними інвестиціями в економіку регіону. За 2010–2013 рр. інвестиції з Одеської області залишалися приблизно на одному рівні, лише в 2012 р. спостерігалось їх значне збільшення, проте вже в 2013 р. спостерігався спад, який повернув обсяг прямих інвестицій до рівня 2011 р.. Прямі інвестиції з Одеської області в країні світу на 1 січня 2014 р. склали 37,5 млн.дол. США і зменшились на 30% в порівнянні з минулим роком.

Що стосується географічної структури прямих іноземних інвестицій в Одеський регіон, то ситуація тут наступна (рис. 3).

З країн ЄС вкладено 1240,1 млн. дол. (74,2% загального обсягу), із країн СНД – 33,6 млн. дол. (2,0%), з інших країн світу – 397,0 млн. дол. (23,8%). До основних країн-інвесторів входять Кіпр (39,4%), Нідерланди (12,4%); Велика Брита-

нія (11,9%), Сінгапур (4,1%), США – 3,6%, Франція – 3,2%, Швейцарія та Німеччина – по 3,0%.

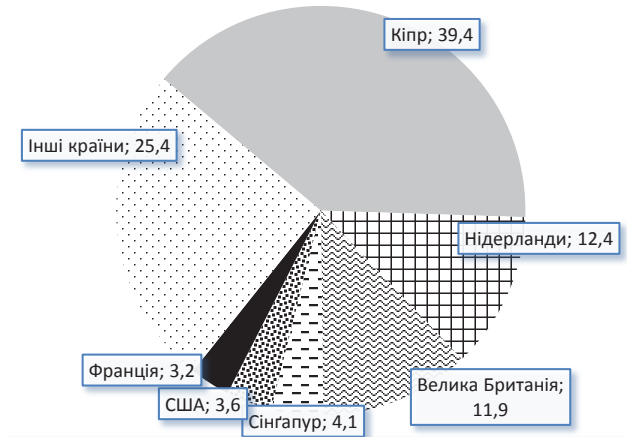

Рис. 3. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці Одеської області на 1 січня 2014 року [4]

Як видно, значна частка прямих іноземних інвестицій надходить з Кіпру, які фактично є українськими офшорними інвестиціями, які працюють більше на своїх власників-українців, ніж на інтереси економіки й бюджету Одеської області та України у цілому.

Аналіз інвестиційної діяльності в Одеській області свідчить, що фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності може відбуватись як за рахунок коштів вітчизняних, так й іноземних інвесторів. Проте на сьогодні обсяги іноземних інвестицій, що надходять до Одеського регіону від іноземних партнерів, залишаються на дуже низькому рівні завдяки існуванню в країні напруженої економічної та політичної ситуації.

Необхідно спрямувати вітчизняний науково-технічний потенціал на забезпечення потреб інноваційного розвитку економіки області й організацію виробництва високотехнологічної продукції; збільшити бюджетне фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства.

Одеська область потенційно може бути однією з провідних регіонів України із залучення іноземних інвестицій, проте цьому перешкоджають політична нестабільність, недосконалість законодавства, нерозвиненість виробничої та соціальної інфраструктури, недостатнє інформаційне забезпечення.

Основними причинами ситуації, що склалася в інвестиційно-інноваційній сфері Одеської області, є:

- несформованість економічних стимулів щодо залучення інвестиційних ресурсів в інноваційній процесі;

- обмежений обсяг фінансування наукової діяльності з державного бюджету;

- недосконалість інституційно-правових механізмів для забезпечення формування ефективної системи органів публічного управління, яка б здійснювала регулюючий вплив на суб'єктів інноваційної діяльності, створювала стимули для інвестування в інновації;

- несформованість у повній мірі інституційних умов для розвитку інноваційної інфраструктури (технопарків, технополісів, високотехнологічних інноваційних підприємств, венчурних фондів та ін.);

- недосконалість інституційного забезпечення трансферу технологій, невизначеність організаційно-правових засад функціонування кластерів, неналежний рівень організації інформаційного забезпечення.

Як бачимо, в Одеській області існують проблеми в інноваційно-інвестиційній сфері. Проте регіон має високий потенціал і це необхідно враховувати при формуванні його регіональної політики.

Модернізація виробництва, забезпечення нової якості економічної системи, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках та забезпечення стабільного довгострокового економічного зростання на основі інноваційної моделі розвитку потребують активізації дій держави у сфері управління інвестиційно-інноваційною сферою, удосконалення фінансових, інституційних, організаційних, правових та інших інструментів державного управління.

З метою удосконалення фінансових механізмів стимулювання інноваційної діяльності необхідно розробити комплекс інструментів державної підтримки інноваційної діяльності малих та середніх підприємств, зокрема, створити окрему інституцію (наприклад, фонд) підтримки інноваційних підприємств, що здійснює придбання активів до 50% від вартості проекту шляхом відкритого конкурсу. Джерелом фінансового наповнення фонду може бути частина коштів, що надійшла від приватизації.

З метою удосконалення інституційно-правового забезпечення інноваційної діяльності необхідним вважається структурувати систему публічного управління інноваційною сферою за функціональним принципом і законодавчо закріпити її організаційну структуру з чітким визначенням функцій та повноважень кожного органу публічного управління в зазначеній сфері, запровадити європейські стандарти управління інституціями шляхом визначення алгоритму прийняття управлінських рішень, затвердження посадових інструкцій, забезпечення моніторингу та контролю за їх виконанням.

З метою удосконалення інституційного забезпечення управління процесом кооперації необхідно стимулювати науково-дослідну та технологічну кооперацію з країнами СНД у спосіб формування інформаційного простору для міжнародного трансферу технологій.

Для поліпшення інвестиційного клімату в Одеській області потрібно створити необхідну виробничу та соціальну інфраструктуру. Для оприлюднення інвестиційної привабливості пропонується розробити рейтинг їх інвестиційної привабливості.

Наголосимо на тому, що поєднання всіх аспектів інвестиційної та інноваційної діяльності в єдиний механізм розвитку регіону має ставити за мету забезпечити зростання інвестиційних ресурсів. Це створить умови для росту конкурентоспроможності економіки регіону, підвищення ефективності діяльності його господарського комплексу, що має формувати підґрунтя для збалансованого розвитку всіх сфер регіону. Одним з напрямів ефективної інвестиційно-інноваційної політики може бути створення цілісної регіональної міжгалузєвої інноваційної системи, адаптованої до умов Одеської області.

Висновки. Таким чином, аналіз інвестиційно-інноваційної сфери Одеського регіону свідчить про її нестабільність. На теперішній час українська законотворча база ще недосконала та недостатня для нормального й сталого протікання процесу інноваційно-інвестиційної діяльності.

Інвестування економіки на сучасному етапі розвитку України – це процес вкрай необхідний. Інноваційна політика розглядається як стратегія у рамках національних інноваційних систем.

Важливим інструментом реалізації прискороного інноваційного розвитку та переходу економі-

ки до ефективної інноваційної політики є сучасна національна інноваційна система (НІС). В Україні реально спостерігається домінування політичних інструментів досягнення стратегічних переваг над економічними. Тому ініціатором створення НІС має стати держава з подальшим делегуванням цієї функції науці нового типу.

Державна інноваційна система є важливою передумовою для успішного відродження національної економіки. Для реалізації державної політики

щодо поліпшення соціально-економічного стану в країні на основі інноваційної моделі розвитку економіки повинні широко використовуватися довгострокові механізми та інструменти державної підтримки, які б стимулювали підвищення інноваційної активності діяльності. Крім цього, активізація дій держави необхідна у сфері управління інвестиційно-інноваційною сферою, удосконалення фінансових, інституційних, організаційних, правових та інших інструментів державного управління.

Список літератури:

1. Карпенко Л.М. Стратегічні орієнтири активізації інноваційно-інвестиційної діяльності Одеського регіону // Вісник соціально-економічних досліджень. – Випуск 1 (44). – 2012. – С. 55–63.
2. Просович О.П., Бондаренко Ю.Г., Прийма Л.Р. Стратегія інноваційно-інвестиційного розвитку регіону в умовах економічної кризи // Проблеми економіки та управління. – № 640. – 2009. – С. 183–188.
3. Чернюк Л.Г., Пепа Т.В. Інвестиційно-інноваційний потенціал промислового сектора економіки України та напрями його використання в контексті реалізації інвестиційної політики // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія «Економічні науки». – № 1. – 2011. – С. 199–204.
4. Головне управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Пугачёва Н. Н

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

ПУТИ ФОРМИРОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ УПРАВЛЕНИЯ РЕГИОНАЛЬНЫМИ ИНВЕСТИЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ

Резюме

В статье проанализировано современное состояние инновационной и инвестиционной сфер Одесской области. Определены основные проблемы и предложены пути формирования современной политики государственного управления инвестиционно-инновационной сферой на региональном уровне.

Ключевые слова: инвестиции, инновации, региональное развитие, инновационно-инвестиционная политика, инвестиционная привлекательность, инновационная активность.

Pugacheva N. N.

Odessa I. I. Mechnikov National University

THE WAYS OF PUBLIC POLICY MANAGEMENT OF REGIONAL INVESTMENT PROCESS

Summary

The article analyzes the current state of innovation and investment spheres Odessa region. It defines the main problems and the ways of formation of the modern policy of government investment and innovation sphere at the regional level.

Keywords: investment, innovation, regional development, innovation and investment policy, investment attraction, innovation activity.